

Doel van dit protocol

We streven ernaar dat alle betrokkenen onze school beschrijven als een fijne en veilige plek, waar zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen alle betrokkenen van onze school elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Leerkrachten, leerlingen, ouders en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

Schoolregels basisschool d'n Heiakker

Op d'n Heiakker willen we dat iedereen zich veilig voelt. Door duidelijke, gezamenlijke regels te hanteren, creëren wij een omgeving waarin duidelijkheid is over de omgang met elkaar.

Schoolregels
<ol style="list-style-type: none">
1. We zijn aardig voor elkaar
2. We houden de school en de spullen netjes
3. In de school lopen en praten we rustig
4. We lossen problemen samen op
5. Wij luisteren naar elkaar

In iedere groep zal daarnaast, in overleg met de leerkracht, een eigen aanvulling gegeven worden op de vastgestelde schoolregels. Dit noemen we de klassenregels.

Tijdens de gouden en zilveren weken zal er extra aandacht besteed worden aan de school- en klassenregels.

Plagen of pesten

Op bs d'n Heiakker vinden wij het belangrijk om onderscheid te maken tussen plagen of pesten.

- **Plagen**

- Plagen begint als een geintje en heeft niet als doel de ander pijn te doen
- Plagen gaat meestal om wat gekibbel over en weer, waarbij beide partijen gelijkwaardig zijn
- Plagen is vaak eenmalig

- **Pesten**

- Pesten is gemeen, de pester wil zijn/haar slachtoffer bewust pijn doen of kwetsen
- De pester laat zijn slachtoffer steeds merken dat deze "waardeloos" is
- Het slachtoffer staat veelal alleen tegenover de pester(s)

Pesten

Pesten is langdurig uitoefenen van lichamelijk en/of geestelijk geweld door 1 of meerdere personen. Het is gericht tegen een zwakkere partij die niet in staat is zich succesvol te verdedigen.

Vormen van pesten:

Verbaal: kleineren, uitschelden, uitlachen, roddelen

Lichamelijk: knijpen, duwen, vechten, laten struikelen

Gebaren: dreigende gezichtsuitdrukkingen of gebaren

Afpersing: eisen van geld of andere spullen, spullen afpakken

Buitensluiten: niet mee mogen doen, steeds met de rug aangekeken worden

Digitaal: via telefoon of tablet

Gevolgen voor de slachtoffers van pesten:

- Zelfvertrouwen neemt af
- Plezier in school neemt af, er is een grotere kans op schoolverzuim en verslechterende schoolprestaties
- Grotere kans op ontwikkeling van problemen zoals angst, depressie en teruggetrokkenheid
- Psychosomatische klachten zoals buikpijn, hoofdpijn, bedplassen, rugpijn, ongezonde eetlust en slaapproblemen

Mogelijke signalen van pestgedrag:

- Blauwe plekken
- Vaak met kapotte spullen thuis komen of dingen kwijt zijn
- Vaak alleen zijn, niet met anderen afspreken

- Niet meer naar school willen
- Vaak buikpijn of hoofdpijn hebben
- Veel wakker worden, enge dromen hebben, niet willen gaan slapen, bedplassen
- De verjaardag niet willen vieren / niet uitgenodigd worden voor feestjes
- Verminderde schoolresultaten
- Angstig en onzeker zijn
- Overdreven clownesk gedrag
- Thuis boos, verdrietig, prikkelbaar zijn
- Als laatste of niet gekozen worden

Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen de norm overschrijden. Respectloos gedrag wordt niet getolereerd. School onderneemt onmiddellijk actie wanneer er sprake is van pesten.

Voorkomen van pestgedrag

Op basisschool d'n Heiakker behandelen we pesten preventief. Dit doen wij op de volgende wijze:

1. Iedere werknemer is in het bezit van het pestprotocol en handelt volgens de hierin genoemde afspraken.
2. De beleidskaart schoolveiligheid, met daarin de schoolregels, beschrijft het gewenste gedrag binnen de school. Er gaat veel aandacht uit naar een positief en bemoedigend pedagogisch klimaat.
3. Aanvullend op de schoolregels zijn in alle groepen klassenregels opgesteld. Deze regels/afspraken worden aan het begin van het schooljaar samen met de leerlingen gemaakt en hangen zichtbaar in het lokaal. Tijdens de gouden en zilveren weken zal er extra aandacht besteed worden aan de school- en klassenregels.
4. Middels de methodes FIDES en Kwink komen onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, respect, buitensluiten, anders zijn, regels over omgaan met elkaar en het aanvaarden van verschillen aan bod.
5. De school doet mee aan de "week tegen pesten". In alle groepen wordt dan extra aandacht besteed aan dit thema.
6. Incidenten op school worden geregistreerd. Hierdoor wordt het mogelijk leerlingen te monitoren aan de hand van data. Bij incidenten die betrekking (kunnen) hebben op pestgedrag, wordt de pestcoördinator geïnformeerd.
7. De pest coördinator biedt jaarlijks (vanaf groep 5) een veiligheidsvragenlijst aan, die de leerlingen invullen. Hiermee kunnen we beter inzichtelijk maken of pestgedrag aan de orde is.

Interventies bij pestgedrag

Als pestgedrag gesignaleerd wordt (door de gepeste leerling, ouders, andere leerlingen of leerkracht(en)) dan gaat de leerkracht over tot actie.

- De leerkracht probeert, in aparte gesprekken, met de gepeste leerling en de pester(s) te achterhalen wat er gebeurd is.
- De leerkracht brengt de gepeste en de pester bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de pesterijen op te lossen en afspraken te maken.
- Bij een tweede incident neemt de leerkracht duidelijk stelling en worden de ouders (van gepeste en pester) op de hoogte gebracht van het pestgedrag. Leerkracht en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een oplossing. Voor de pester volgt een consequentie.

Als de leerkracht het idee heeft dat er sprake is van onderhuids pesten, stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem uit te komen.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester in overleg met ouders en/of externe deskundigen. In eerste instantie kan de pestcoördinator of vertrouwenspersoon ingeschakeld worden om mee te denken.

Bij aanhoudend pestgedrag kan ook hulp worden ingeschakeld van de gezins- en jongerencoach, de schoolarts of de verpleegkundige van de GGD.

Consequenties bij herhaald pesten:

Stap 1:
Leerling wordt gepest

Actie:
De leerkracht gaat na of het om pesten, plagen of ruzie gaat.
De leerkracht benoemt dat het moet stoppen.

Geen aanpassing

Stap 2:
Het pesten stopt niet na een opmerking van de leerkracht. De leerkracht geeft de pester een 1^e waarschuwing.

Actie:
De leerkracht gaat met beide leerlingen in gesprek en maakt afspraken.

Geen aanpassing

Stap 3:
Het pesten stopt niet na de afspraken die gemaakt zijn bij stap 2. De leerkracht geeft de pester een 2^e waarschuwing.

Actie:
De leerkracht gaat met beide leerlingen in gesprek, het anti-pest formulier wordt ingevuld en er worden afspraken gemaakt.

Ouders van beide kinderen worden op de hoogte gebracht via het ouderportaal.

Geen aanpassing

Stap 4:
Het pesten stopt niet na de afspraken die gemaakt zijn bij stap 4. De pester krijgt een laatste waarschuwing.

Actie:
De pestcoördinator gaat met beide leerlingen in gesprek. het anti-pest formulier wordt ingevuld en er worden afspraken gemaakt.

Er wordt een gesprek gepland met de pester, leerkracht, pestcoördinator en de ouders.

Er volgt een consequentie voor de pester.

Geen aanpassing

Stap 5:
Het pesten stopt niet na de afspraken, die gemaakt zijn bij stap 4

Consequentie:
De pestcoördinator/directie kan overwegen de leerling te schorsen op basis van herhaaldelijk pestgedrag.

Begeleiding

Begeleiding van de gepeste leerling:

- We tonen medeleven, luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest
- We gaan na hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten
- We laten de leerling inzien dat je soms ook op een andere manier kunt reageren. Huilen of boos worden is juist vaak een reactie die de leider wil zien
- We gaan na welke oplossing het kind zelf wil
- We benadrukken de sterke kanten van het kind
- We praten met de ouders van het kind
- We plaatsen het kind niet in een uitzonderingspositie door het over te beschermen (hierdoor kan het pesten juist toenemen)
- We schakelen, indien nodig, hulp in zoals: gezins- en jongerencoach, sociale vaardigheidstraining, jeugdgezondheidszorg, GGD of huisarts

Begeleiding van de pester:

- We praten met de leider en zoeken naar de reden van het pesten
- We laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft
- We laten excuses aanbieden
- Bij herhaling van het pestgedrag spreekt de leerkracht de pester er weer op aan. De ouders worden ingelicht en er volgt een consequentie
- We schakelen, indien nodig, hulp in zoals: gezins- en jongerencoach, sociale vaardigheidstraining, jeugdgezondheidszorg, GGD of huisarts

Begeleiding van groepsgenoten:

- We praten over hun rol bij het pesten
- We zoeken samen naar de reden van het meelopen
- We laten inzien wat het effect van het gedrag is voor de gepeste leerling
- We praten over mogelijke oplossingen en hun bijdrage hieraan
- We werken samen aan oplossingen

Adviezen

Ouders van de gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind
- Bespreek een pestgeval meteen met de leerkracht
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt
- Stimuleer uw kind om naar de leerkracht te gaan

Ouders van de pester:

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem gewenst gedrag
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Ouders van alle kinderen:

- Geef zelf het goede voorbeeld
- Neem het gepeste kind en zijn/haar ouders serieus
- Houd rekening met de gevoelens van beide partijen
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem gewenst gedrag
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen